

Joan Hernández Pijuan - Folquer, octubre de 1.983.

INAUGURACIO DE LES "III JORNADES DE COLOR AL PALLARS"

Superada la meva habitual timidesa, la meva estima pel país, pel país i per la seva gent, ha estat important en el moment de decidir-me a acceptar l'invitació per inaugurar, avui, aquestes "III Jornades del Color al Pallars Jussà", subtitulades enguany "Art i Territori". Estic decidit, doncs, a intentar traduir a paraules, allò que moltes vegades intento traduir i explicar en els meus quadres, i que no es altra cosa que els meus sentiments, la meva sensibilitat, la meva "memòria".

Com dic, la meva sensibilitat deu molt a aquestes terres. La meva pintura està fortament impregnada de tot aquest paisatge, de tot aquest color, de tot el que envolta i defineix les personalitats d'aquestes comarques que, a partir de La Panadella, en els viatgers provinents de Barcelona, dotats de mirada sensible, ens acompanya.

Aquest es, doncs, un recorregut que comença a La Segarra, passa per La Noguera i arriba fins al Pallars Jussà. I aquest es, a més, el meu propi recorregut desde l'infantesa. I si, com diu el filòsof Emilio Lledó, en el seu recent i interessant llibre "El silencio de la escritura", SER ES, ESENCIALMENT, SER MEMORIA, aquí, en aquest recorregut que senyalo, hi haurà bona part de mí mateix.

Tant es així que recentment - i o vui explicar como una petita anécdota- viatjant de Barcelona cap a Folquer amb Remo Guidieri, escritor i catedratic d'antropologia i estética a l'Universitat de París 2em., bon coneixedor de la meva obra, al endinsarnos, pasat Cervera, cap el paisatge segarrenc va trencar el diàleg per fer-me un comentari de precisió: "Aquí comença el teu territori"

Donç bé, amb arrels a La Segarra -la mare era de Montoliu de Segarra, prop de Cervera- i es d´allá que guardo les primeres "memories" valides. La "memoria" del paisatge de conreu, radical de color -groc, ocre, verd- i del seu ordre, de l´importancia dels marges, dels límits, de l´aprofitament de lo mes ínfim, de la aprofitament de tots els recursos. De la línia d´horitzó baixa, de les cabanes al mitg del troç, del recorregut dels ocells entre arbre i arbre que em marcaren, pot ser uns anys mes tard, el primers recorreguts visuals; els silencis, etc. etc.

A la comarca veina, La Noguera, a la Serra de Comiols, a la cruïlla de les dues carreteres que avui porten cap el Pallars i tenim una vella masia, un gran caselot, hermós, isolat, una mica elevat sobre dels camps, tancat per un antic mur que dibuixaben els corrals i el pati interior i envoltada, també radicalment, amb un seguiment puntual de les estacions, de groc, de verd o d´ocre. El bosc es aquí mes abundant, la geografia mes trencada i la línia d´horitzó també a canviat. La Serra de Comiols i el Montsec imposen, per la vesant nord de la casa, la seva presencia i situen, mes altes i amb un altre contrallum les postes de sol.

L´espai que dibuixen aquestos camps, moltes de les seves acotacions, els seus arbres, les parets divisories dels marges, les parets que dibuixen els tancats, els colors dels blats, ordís o sivades, les sortides i les postes de sol, les nostálgies del daurats dels capvespres, les mitgdiades pesantoses, lentes, inmóviles del mes d´agost; la transparencia de les seves nits, els estels, la lluna, els núvols, les tronades que apunten rera el misteri de Comiols o el Montsec, la remor i l´olor de la pluja, les flors, els camins com ferides en el camp, els dibuixos que deixen les máquines sobre dels sembrats o els llaurats, han estan i segueixent, encara, sent molts dels meus punts de partida.

I d'aquí, de la masia de Folquer, sovint trespaso Comiols per arribar a aquest paisatge amagat rera la Serra, que sembla que es vulgui guardar de mirades profanes i donarse, amb tota la seva força, solsament al viatger que sentirà la necessitat d'aturar el seu camí al pasar l'últim revolt avans d'entrar a la vista de la Conca.

Com dic, des de Folquer sovint trespaso Comiols per endinsarme per la deliciosa carretera de Sant Salvador fins a Tremp o els Terradets o per fer la nova pista que, tallant el paisatge pel mitg, porta a Covet i fins a Isona o per anar a Can Bastus per menjar els peus de porc que fá la Maria Teresa. Molt sovint m'asec al balcó de la Conca, al cap de la Serra, d'esquena a la recent desfeta d'aquest desastre de "seudo parador" i gasolinera que, com l'impresentable covertot, front de la portalada de Covet, ataca greument el territori. Mal aquest éndemic al país que, suposo que per la seva mateixa duresa i molt em temo, també, que per falta de sensibilitat, sempre em sembla mes agreuixat a les comarques de Lleida.

En quant m'asec en front, sobre, d'aquesta Conca hermosa faig el meu recorregut visual de l'enorme cassola i la Conca s'esten sota meu, hermosa, íntima, sensual. Benavent, Biscarri, Sant Salvador, Covet, Isona, Abella... al fons Tremp i les muntanyes de Talarn i el Pirineu. Com els voltors, que planejen majestuosos sobre del Roc de Benavent la mirada sembla, també, planejar fins mes enllà dels Terradets.

Gaudir del paisatge. Mirar. Fer de la mirada pensament. Pensar amb la mirada. Mirar pel pensament. Assejar de veure el color. Acariciar el color. Aprofundir en el color. Fer síntesi del color.

Sera l'art, també l'art, el que en ajudara a sapiguer veure la realitat de la terra. Crec que a través de l'art tindrem, a mes, la referencia

humana, la lectura des de l'artista que ens ensenya i ens situa en la "seva mirada" i ens dona, sense egoismes, a tots, el que jo diria, una realitat mes real.

L'artista no pot, a mes, prescindir, de la seva propia "memòria", de les seves propies arrels i encara que estilisticament pot volguer fugir d'alló que li es mes proxim, sempre quedarà, en el rerafons, alló que l'identifica al seu entorn, a la seva llum, a les seves coses, a les seves costums, a la síntesi d'alló que li sera propi.

Per aixó crec que els artistes, en el meu coneixement d'aquest Pallars, han estat importants. Leandre Cristofol, Albert Coma i Estadella, Angel Jové o Benet Rosell, gent d'aquest país, de diferents generacions, que de formes, maneres o actituds diverses m'ajuden a fer l'exercisi d'intentar redescubrir, aprofundir, estimar a través de les seves obres i del que elles m'aporten, a través de les seves mirades, del seu pensament, alló que sense aquestes aportacions i, evidentment d'altres, s'ens pot quedar ocult en el rerefons d'aquesta terra.

Arribat aquí, voldria en aquestes derrerres cuartilles fer especial menció de Miquel Villa. Pintor nascut a Barcelona el primer any del segle i mort fa uns pocs anys . Pintor viatger pero que, fidelment, cada final d'estiu i fins a mitga tardor, planta el seu caballet als voltants de la Pobla. Hi ha coneixedors de la seva pintura que han escrit que aquest paisatge el marca definitivament. I jo i vui afeigir que ell també marca amb la seva pintura aquest paisatge. Vui dir, que moltes de les seves obres, a mes de estar plenes de les formes i de clares i potents referencies del color del Pallars, "situen" el que entendrem per Pallars.

Per fer una referencia una mica, pot ser que anecdótica, pero sí penso que aclaridora del que vui dir es la metafora que diu alló de que la

naturalesa imita al art, donç que sera força evident que el color del Pallars es "mes color", es mes "aquest color" a partir de la referencia Villa, ja que la mirada d´un artista depura sempre, despulla el que veu de lo anedótic al mateix temps que ens ofereig, amb la seva mirada de síntesi solsament alló que ES i no alló que SEMBLA SER.

Aqueste treball de síntesi es, per altra banda, normalment posible, quant o es, després de moltes mirades. I Miquel Villa ens dona un COLOR REAL del Pallars després de viurel i apendrel amb la realitat de trovarlo i deixar-lo sobre del quadre, d´apendrel i deixar-lo, per tots nosaltres, amb l'exercisi de la pintura, amb l´exercisi de l´art.

Cuant no mes es mira pero "la mirada" deixa d´existir comença la metamorfosis, es a dir, el debilitament, la confusió.

Moltes gracies.